

Vsled tega je Nemčija ruski vladi izročila vojno napoved. Samoumevno je, da je v tem hipu tudi vojno stanje med Rusijo in Avstro-Ogrsko uresničeno. Vsak hip zna tudi Avstro-Ogrska Rusiji vojno napoved vpsolati.

Anglija napove Nemčiji vojno.

Berlin, 4. avgusta. — Wolffov zavod poroča: Po 7. uri zvečer prišel je angleški poslanik sir Edward Goschen k nemškemu zunanemu ministru. Zahteval je svoj pas in napovedal v imenu angleške vlade Nemčiji vojno. — Nemška vlada je bila nato že pripravljena. Prelomila je belgijsko neutralnost zgolj iz vojaških ozir, ker bi ji zamogla drugače Francoska skozi Belgijo v hrbet pasti.

Prestolni govor nemškega cesarja.

V nemškem državnem zboru imel je cesar Viljem sledeči prestolni govor na poslance:

„Gospodje! V usodopolnih urah zbral sem izvoljene zastopnike nemškega naroda okoli sebe. Skoraj pol stoletja zamogli smo ostati na poti miru. Poskusi, da bi se Nemčiji vojno nagnjenje pripisovalo in mu zožilo njegovo mesto v svetu, postavili so potrpežljivost našega ljudstva mnogokrat na težko izkušnjo. V vedni poštenosti je vlada tudi po najbolj izzivalnimi okoliščinami zasledovala razvoj vsehn ravnih, duševnih in gospodarskih moči kot najvišji cilj. Svet je bil priča, kako neutrudljivo smo v zmešnjavah zadnjih let v miru stali, da ne bi dali našemu ljudstvu vojne. Najtežje nevarnosti, ki so nastale po balkanski vojni, so bile navidezno premagane. Ali nakrat se je odprl prepad z umorom mojega prijatelja prestolonaslednika Franca Ferdinanda. Moj visoki zaveznik, cesar in kralj Franc Jožef bil je prisiljen, da prime za orožje, da brani svojo državo pred nevarnimi pojavi iz neke sosedne države. Pri zasledovanju opravičenih interesov z nami zvezane monarhije stopila ji je Rusija nasproti. K udeležbi nas ne kliče samo dolžnost zveze, mi imamo obenem velikansko nalogo, da s sestro kulturno skupnost obeh držav svoj lastni položaj napram sovražnim močem obvarimo. Težkega srca pustil sem svojo armado mobilizirati proti sosedu, s katerim je na mnogih bojiščih skupno od nastopala. Z resnično žalostjo vidim razdrobiti Nemčije zvesto ohranjeno prijateljstvo. Cesarsko ruska vlada se je vsled nenasitnega nacionalizma zavzela za ono državo, ki pospešuje zločine in ki je nesrečo te vojne povzročila. Dase je postavila tudi Francoska na stran naših nasprotnikov, nas ni moglo presenetiti. Premnogokrat srečal je naš trud, da bi prišli s francosko vlado k prijateljskemu razmerju, na stare nade in staro sovraštvo. Gospodje! Kar zamore človeški razum in moč storiti, da se naš narod k zadnji odločitvi okrepča, to se je z Vašo patrijotično pomočjo zgodilo. Sovražnosti, ki so dolgo na vzhodu in zahodu okoli sebe segale, so zdaj velika plamena. Sedanji položaj ni nastal iz mimoidečega konflikta interesov ali iz diplomatskih konstelacij. On je uspeh želeta starega sovraštva zoper moč in napredek države. Mi nočemo dežel pridobivati. Nas navdušuje le nepremagljiva volja, da ono mesto obdržimo, na katerega nas je Bog postavil, za nas in za bodoče rodove. Nam vsiljeni silobran daje v našeroke izkušeni nemški meč. Narodom in plemenom Nemčije doni moj klic: Z vsemi močmi, z bratsko zvezo hočemo braniti, kar smo v dolgem delu miru ustvarili. Trdno in zvesto, resno in viteško, pohlevno pred Bogom in boja veselo napram sovražniku, tako zaupamo v Vsemo-gočnega, ki nas bode okrepčal v odporu in nas vodil k dobremu koncu. Na Vas, gospodje, gleda danes, zbrano okoli knezov in voditeljev, v so nemški ljudstvo. Sklepajte složno in hitro. To je moja najiskrenejša želja!“

Cesar zaupa armadi.

Ko se je peljal cesar iz Išla na Dunaj, ga je na kolodvoru v Lincu pozdravil častniški zbor. Cesar se je od častnikov zelo pristrčno poslovil ter rekel: „Zelo me veseli, videti tu gospode, in v tej resni uri rečem, da zaupam na mišljenje, na hrabrost in na strajnost armade.“

Zahrbtnost ruskega carja.

Nemški listi objavljajo dokumente, iz katerih je razvidna vsa lopovska zahrbtnost ruskega carja. Ta car, ki se je vedno navidezno zavzemal za svetovni mir, je pravi povzročitelj grozovite evropejske vojne, ki se je zdaj pričela. Ta rabelj iz Azije je pri temu ravnal tako hinavsko in podlo, da noben kulturni človek ne more več z njim občeati. Ko je Avstrija napovedala državi kraljemorilec vojno, pripravil je mobilizacijo, da bi padel Avstro-Ogrski v hrbet. Navidezno pa se je delal jako miroljubnega in je celo nemškega cesarja Viljema prosil, da naj ta posreduje ter s tem evropejsko vojno prepreči. Nemški cesar mu je veroval in je pričel res pri naši vladi posredovati. Medtem pa je Rusija mobilizirala. Tako je car spodlo hinavščino nemškega cesarja motil. Ko je ta to izpoznal, je seveda grozno hitro nastopal. Zahteval je v 12 urah odločno odgovor, zakaj Rusija mobilizira. Ko ta odgovor ni dospel, bila je takoj Rusiji vojna napovedana. In ko se Francoska ni hotela izjaviti, zgodilo se ji je isto. Car pa ostane za vse čase omadeževan pred vsem kulturnim svetom!

Obstreljevanja Belgrada.

List „Neue Freie Presse“ priobčil je izvirni dopis o bojih pri Belgradu, v katerem pravi dopisnik:

„Vse kaže, da bomo doživeli hudo noč. V Semlinu so vse svetilke ugasnjene. Celo voz, ki se pomika z vojaško stražo na kolodvor, je moral na povelje luč ugasniti. Tudi Belgrad je brez luči, katere drugače tako prijazno k nam svetijo. Vse mesto je zavito v temo, samo na obrežju gorijo v dveh vrstah svetilke, ki se odsvitajo v temni Donavi. Tiho je postalo, vse tiho. Samo na kolodvoru sopiha lokomotiva, ki naj bi vlak v Novisad odpeljala.“

Ob bregu stoji velika množica ljudstva, odrasli in otroci, ki tajno med seboj šepetajo in pričakujejo prihod monitorjev. Če pridejo monitorji, je to znamenje, da se bode boj ponovil. Malo prej se smo videli vroče boje.

Že rano dopoldne imele so naše težke baterije artiljerijski dvoboj s srbskimi baterijami, ki so bile postavljene pri Banjici, 5 kilometrov južno od Belgrada.

Deset minut pred 8. uro zvečer se je začelo pri mostu ob Savi, ravno ko se je menjala naša predstraža, močno streljati iz pušk. Kaj je bilo? Avstro-ogrski aeroplan (letalni stroj), ki je prifrčal v smeri iz Novisada, je plaval nad srbskimi postojankami in jih obstreljeval. Kakor sveteča se vojaška tica je krožil visoko nad sovražnikom in je dajal našim topovom smer in cilj za streljenje.

Ob tem času se pridružijo puškam naši havbici. Njih ogenj, ki so ga bluvali z občudovanja vredno natančnostjo, je kmalu prisilil nasprotno artiljerijo, da je utihnila.

Kmalu potihne bojno gromenje.

Sedaj smo odšli na slabo razsvetljen kolodvor ter tam čakali nadaljnih dogodkov. Proti 11. uri ponoči so začeli monitorji metati luč. En monitor je zavozil v Savo in obstal čisto ob njenem bregu. Njegove napol sveteče svetilke so plavo odsvitalo na nas. Dolgo se ni nič ganilo na monitorjih. Naenkrat pade iz enega strel. Čisto natančno se vidi, kako so granate vdarile v spodnji del srbskih utrdb v kotu Save in Donave na severnem robu Belgrada. Ali kmalu se zasveti drugi in tretji strel. V Savi zasidrani monitor pa je metal luč doli do mesta.

Naenkrat je opaziti ob mostu živahno gibanje. V tem hipu začnejo naši podonavski čolni in ob bregu postavljene strojne puške brzoz streljati. Smrtonosne kroglice pošiljajo v četo nasprotnikov, ki so jo obstreljevali metalci luči, da so kroglice, sigurneje naše svoj cilj. Nekoliko časa se vedejo. Srbi, kakor da bi se hoteli ustaviti na nasprotnem bregu in pa nam odgovarjati. Toda naše strojne puške delajo v njih vrstah kmalu velike vrzeli in ko so začeli še naši havbici sodelovati, so Srbi kmalu zbežali iz svojih postojank. Srbske izgube so jako velike; na bojišču so pustili mnogo mrtvih in ranjenih.

Boj na mostu, ki je bil istotako težak kot kratek, utihne. Luči monotorjev ugasnejo. Ladje, ki so se gibale kot ponočne sence, se potopijo v popolno temoto.

Čez nekoliko časa se zopet kakor zabliška; monitorji tipajo po sovražnem pobrežju.

Toda Srbi so po prvem naskoku, ki so ga napravili, imeli dovolj. Njih poskus, da bi most, popolnoma razstrelili, je bil krvavo odbit.

Naše vojaštvo se drži nad vso hvalo dobro. Več kot 24 ur stale so vojaške čete v ognju in vsa prizadevanja Srbov,

Vrhovni avstro-ogrski armadni voditelji.

Vrhovno poveljstvo nad avstro-ogrsko armado ima kot zastopnik cesarja nadvojvoda Friderik. Vodstvo sedanjih vojnih pripravah in tudi poznejših operacij pa ima šef generalštaba, general infanterije Conrad plem. Hötendorf. Pomaga mu tudi izredno vojni minister feldcajmeister plem. Krobatin. Posebno vodstvo za boje proti Srbiji pa bode imel bržkone dosedanj bosanski deželni šef feldcajmeister Potiorek. Kot zapovedniki posameznih armad pridejo v poštev: general kavalrije plem. Brudermann, general infanterije plem. Frank in general infanterije plem. Auenberg. Vsi poznajo v poštev prihajajoče pokrajine, ker so večinoma na jugu služili. Vojna mornarica naše monarhije

pa bode stala bržkone pod komando admirala Haus.